Lietas arhīva Nr. C-3484-21/2
ECLI:LV:RIRT:2021:0525.C33348421.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2021.gada 25.maijā

Rīgas rajona tiesas
tiesnese S.Bernharde
izskatīja rakstveida procesā vienkāršotās procedūras lietu /pers. A/ vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītājs) 2021.gada 18.martā cēlis tiesā vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētājs, prasītājs un atbildētājs kopā – puses) par uzturlīdzekļu piedziņu. Prasībā norādīts, ka atbildētājs kopš 2020.gada decembra neveic uzturlīdzekļu maksājumus prasītāja mātei /pers. C/, jo prasītājs ir kļuvis pilngadīgs. Sakarā ar mācību turpināšanu pilna laika izglītības programmā, prasītājs sevi apgādāt nevar. Mācības ar darbu apvienot nevar, līdz ar ko ir pilnīgā mātes apgādībā. Kopš 2020.gada septembra prasītājs uzsāka mācības Transporta un Sakaru institūtā, līdz ar ko prasītājam izdevumi ir tikai palielinājušies gan ikdienas uzturam, gan apģērbam, gan izglītības ieguvei. Minētos izdevumus sedz māte viena pati.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam uzturlīdzekļus 150 *euro* mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības celšanas dienas tiesā līdz prasītājs sasniegs 24 gadu vecumu vai spēs pats sevi apgādāt. Lūdz tiesu noteikt sprieduma nekavējošu izpildi.

Atbildētājs/pers. B/ 2021.gada 23.aprīlī tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka prasību atzīst daļēji, piekrīt maksāt uzturlīdzekļus 150 *euro* mēnesī līdz brīdim, kamēr /pers. A/ mācās augstākās mācību iestādes dienas nodaļā un nestrādā algotu darbu, bet ne vēlāk kā līdz 24 gadu vecumam. Neatzīst tiesāšanās izdevumus. Vēlas noslēgt izlīgumu lietā.

2021.gada 25.maijā prasītājs atsūtīja savs iebildumus uz atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem, norādot, ka atbildētājs nekad nav interesējies par prasītāju, viņu apciemojis vai sazinājies, līdz ar ko nav nekāda pamata izlīguma slēgšanai. Tāpat norāda, ka kopš pilngadības sasniegšanas atbildētājs interesi par prasītāju nav izrādījis, maksājumus veica līdz 2020.gada novembrim un tad pārtrauca.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Civilprocesa likuma 194.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka tiesa sastāda saīsināto spriedumu vienkāršotās procedūras lietās.

Saskaņā ar minētā panta otrajā daļā noteikto saīsināto spriedumu sastāda saskaņā ar šā likuma 193.panta prasībām, izņemot aprakstošo daļu, kurā norāda tikai prasības priekšmetu, normatīvos aktus, pēc kuriem vadījies lietas dalībnieks, kā arī prasījumu, un motīvu daļu, kurā norāda tikai normatīvos aktus, pēc kuriem vadījusies tiesa.

Ņemot vērā minēto, tiesa saīsinātā sprieduma motīvu daļā iekļauj vienīgi norādes uz normatīvajiem aktiem, pēc kuriem vadījusies izspriežot lietu.

Prasības pieteikums apmierināms pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, 150 *euro* mēnesī līdz laikam, kad prasītājs sasniegs 24 gadu vecumu un mācīsies pilna laika klātienē.

Ņemot vērā to, ka prasītājs pilngadību sasniedza 2020.gada 18.janvārī, bet atbildētājs uzturlīdzekļu maksājumus pārtrauca sniegt 2020.gada decembrī, tad uzturlīdzekļu piedziņas sākums ir nosakāms ar brīdi, kad prasītāja uzturam vairs netika maksāti uzturlīdzekļi, t.i., ar 2020.gada decembri.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumu, ja prasītājs no tā samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka prasības summa no kuras aprēķināma maksājamā valsts nodeva ir uzturlīdzekļu maksājumu kopsumma par vienu gadu (150 x 12 mēn. = 1800 x 15% = 270).

No atbildētāja par labu valstij piedzenama valsts nodeva 270 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi 1,89 *euro* apmērā.

Prasītājs ir pieteicis lūgumu noteikt sprieduma nekavējošu izpildi. Minētais lūgums atbilst Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajam, ka pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka nekavējoties izpildāmi spriedumi ir prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu. Ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļus atbildētājs nemaksā kopš 2020.gada decembra un šie maksājumi ir prioritāri sava dēla ikdienas nodrošināšanai, tiesa atzīst lūgumu par pamatotu un apmierināmu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, tiesa nosaka atbildētājam 10 (desmit) dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

2021.gada 31.maijā no atbildētāja /pers. B/ tika saņemts lūgums pilna sprieduma sastādīšanai, jo prasītājs vēlas pārsūdzēt minēto spriedumu.

Tiesa konstatē, ka prasītājs ir izvirzījis vienu prasījumu – uzturlīdzekļu piedziņu 150 *euro* mēnesī līdz laikam, kamēr prasītājs varēs pats sevi apgādāt.

Lietā nepastāv strīds par faktu, ka 2002.gada 18.janvārī /pers. B/ un /pers. C/ piedzima kopīgs dēls /pers. A/.

Tāpat lietā nepastāv strīds par faktu, ka atbildētājs ir pārtraucis maksāt uzturlīdzekļus prasītāja mātei sakarā ar prasītāja pilngadības sasniegšanu.

Kā to norāda prasītājs un nav apstrīdējis atbildētājs, tad uzturlīdzekļu maksājumi tikuši pārtraukti kopš 2020.gada decembra.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa paredz, ka Vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa.

Kā tas ir nostiprināts judikatūrā, tad uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums vecākam nebeidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu, ja bērns tupina mācības pilna laika klātienē līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai.

No lietā iesniegtā Transporta un sakaru institūta sniegtās informācijas izriet, ka /pers. A/ studē programmas "Dabaszinātņu bakalaurs datorzinātnēs" pilna laika dienas studijās, programmas ilgums 4 gadi, plānotais beigu datums ir 2024.gada 30.jūnijs.

No minētā ir secināms, ka piepildās judikatūrā nostiprinātās atziņas saturs – prasītājs, neskatoties uz to, ka ir sasniedzis pilngadību, taču šobrīd savu uzturu nodrošināt nespēj, jo studē pilna laika klātienē un studijas ir paredzētas līdz 2024.gada 30.jūnijam, līdz ar ko prasītājs līdz profesijas apguves beigām joprojām atrodas vecāku apgādībā un uzturā.

Lietā nav šaubu, ka prasītāja māte nodrošina prasītāju ar pajumti, ēdienu un izdevumiem apģērba iegādei un transporta nodrošināšanai.

Ņemot vērā to, ka prasītājs lūdz tiesu piedzīt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā, tiesai nav nepieciešams analizēt nepieciešamo līdzekļu izlietojuma pamatotību, kā arī nav nepieciešams analizēt, kādā apmērā prasītāja vajadzības nodrošina prasītāja māte, jo ir pilnīgi skaidrs, ka prasītājs tiek materiāli nodrošināts, jo pretējā gadījumā nebūtu spējīgs apmeklēt pilna laika klātienes mācības, bet būtu sācis strādāt, lai pelnītu iztiku.

Tas, ka atbildētājs saviem paskaidrojumiem ir pievienojis dzimšanas apliecības norakstu ar vēl divu bērnu piedzimšanu neatbrīvo atbildētāju no pienākuma sniegt uzturlīdzekļus prasītājam.

Kā jau spriedumā tas tika norādīts jau iepriekš, tad uzturlīdzekļu apmērs tiek prasīts valstī noteiktajā minimālajā apmērā, līdz ar ko mazāku to noteikt nav tiesas kompetencē.

Kaut arī atbildētājs norāda, ka vēlējies šo jautājumu atrisināt bez tiesas starpniecības, taču prasības celšana tiesā pati par sevi apliecina, ka pirmstiesas vienošanās netika panākta, kā arī atbildētājs nav iesniedzis apliecinājumu, ka būtu turpinājis labprātīgi sniegt uzturlīdzekļus prasītāja uzturam, jo iesniegtie divi maksājumi par martu un aprīli 75 *euro* apmērā neliecina, ka atbildētājs būtu piekritis sniegt valstī noteikto minimālo atbalstu prasītājam, šie maksājumi tikai daļēji sedz nepieciešamo summu, kā arī nav tikuši veikti pirms prasības celšanas tiesā, bet maksājumu veikšana uzsākta pēc prasības pieteikuma saņemšanas.

Rezolutīvā daļa
Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97.pantu, tiesa
nosprieda

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus 150,00 *euro* mēnesī, sākot no 2020.gada decembra līdz /pers. A/ 24 gadu vecuma sasniegšanai un mācīsies pilna laika klātienē.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama /pers. A/ norēķinu kontā, AS "Citadele banka", konta numurs /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 270 *euro*.

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,89 *euro*.

Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt spriedumam nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu.

Noteikt termiņu labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saīsinātais spriedums stājas likumīgā spēkā, pēc tam, kad beidzas termiņš sprieduma sastādīšanas lūguma iesniegšanai un neviena no pusēm nav iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu.

Sprieduma sastādīšanas lūgumu puses var iesniegt 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma sastādīšanas datuma – 2021.gada 25.maija.

Ja puses būs iesniegušas sprieduma sastādīšanas lūgumu, spriedums tiks sastādīts 20 dienu laikā un sprieduma noraksts būs pieejams tiesas kancelejā.

Ja puse būs iesniegusi sprieduma sastādīšanas lūgumu, spriedumu 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma varēs pārsūdzēt apelācijas kārtībā, ja pastāvēs kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā.

Tiesnese S.Bernharde